

ŠKOLNÍ ZRALOST

Vážení rodiče,

vstup dítěte do školy je jedním ze základních mezníků jeho života. Dítě získává roli školáka, která je určena dosažením určitého věku a odpovídající úrovní dosaženého vývoje po stránce fyzické, psychické, emoční a sociální. Dětsví dítěte bude od vstupu do školy ovlivňovat role školáka, která bude zásadním způsobem formovat jeho osobnost. Zvládnutí této role proto bude závislé na tom, jak je dítě na ni připraveno.

Pokud si rodiče nejsou jistí, zda jejich dítě zvládne nástup do základní školy v řádném termínu, měli by navštívit pedagogicko-psychologickou poradnu a zde zkonzultovat schopnosti dítěte, případně zvážit odklad školní docházky. Odklad školní docházky je pro dítě méně traumatizující, než případný návrat zpět do mateřské školy, pokud není na školní docházku připravené. Psycholog posuzuje školní zralost na úrovni intelektového vývoje, vnímání, grafomotoriky, pracovních návyků, na úrovni emoční a sociální.

Zda je vaše dítě připraveno na školu, můžete orientačně posoudit i vy na základě dovedností vašeho dítěte v rámci těchto oblastí:

1. Motorika a sebeobsluha

Předškolák by měl umět skákat po jedné noze, skákat přes švihadlo, chytat a házet míč, zvládnout jednoduchý rytmický pohyb, třeba ve spojení s říkankou nebo písničkou, udržet rovnováhu (při hře na sochy), přeskočit překážku. Dítě by také mělo umět nakreslit rovnou čáru, kruh, šneka, horní a dolní oblouček, vlnovku, čtverec, obdélník, trojúhelník. Mělo by ovládat i rovné stříhání nůžkami, lepení, navlékání korálků a stavění věže z kostek. Důležité je, aby ruka byla při všech činnostech uvolněná a při kreslení úchop psacího náčiní špetkový. Nacvičené by mělo mít dítě také správné sezení při práci u stolu. S motorikou úzce souvisí i sebeobsluha. Dítě má zvládnout samo se obléknout včetně zapínání zipu, knoflíků, zavazování tkaniček. Samostatně musí používat toaletu, včetně základních hygienických návyků jako je mytí rukou, umí se učesat, vyčistit si zuby, smrkat do kapesníku. Také by mělo umět používat příbor, čistě stolovat a umět na tácu nosit jídlo.

2. Zrakové vnímání a pravolevá orientace

Budoucí prvňák by měl zvládat pravolevou orientaci (na těle, na ploše i v protilehlé rovině), měl by umět rozlišovat obrázky obrácené podle vertikální i horizontální osy i rozlišit tvarově podobné obrazce, což bude potřebovat například při čtení písmen p, b a d. Se zrakovým vnímáním souvisí i zraková paměť, proto hrajte pexeso, různé kimovky, hledejte změny na obrázku, detaily, rozdíly. Dítě by také mělo umět dokreslit, co na obrázku chybí. Zrakovou analýzu a syntézu, tedy rozpoznávání a skládání částí celku, trénujte při skládání různých mozaik a puzzle.

3. Sluchové vnímání

Dítě by mělo umět rozeznat zvuky a určit jejich směr. Mělo by umět "odfiltrvat" vedlejší zvuky, například ruch ulice, a soustředit se jen na to nejdůležitější, třeba lidskou řeč. Mělo by rozlišovat jednotlivá slova ve větě, slabiky ve slově, ty by mělo umět vytleskat, a identifikovat pozici hlásky ve slově (např. první, poslední). Hodit se mu bude umět vyhláskovat slovo a poznat, o jaké slovo jde, když ho vyhláskuje někdo druhý.

4. Správná výslovnost

Správná sluchová analýza je nezbytná pro rozvoj řeči. Váš předškolák by měl umět vyslovovat všechny hlásky. Pokud je neumí, měli byste rozhodně zamířit k logopedovi a co nejdříve vše dohnat. V době nástupu do školy by dítě mělo znát zhruba 2 500 slov. Musí

vědět, jak se jmenuje, kde bydlí a kolik mu je let, nezaměňovat pojmy včera a zítra a dokázat zopakovat dvojverší. Mělo by také zvládnout reprodukovat krátkou pohádku či příběh, jak na základě vyprávění, tak obrázků.

5. Komunikace a samostatnost

Dítě musí umět přiměřeně komunikovat s dospělými a mít zdravý vztah ke svým vrstevníkům. Mělo by mít osvojená základní společenská pravidla jako je pozdrav, prosba, poděkování, vykání dospělým.

Co můžete pro Vaše dítě ještě pře zahájením školy udělat?

Bud'te důslední a trpěliví.

Nezastrašujte dítě školou, naopak povzbuzujte a podporujte chuť chodit do školy.

Nacvičujte přecházení silnice a najděte bezpečnou cestu do školy, kterou postupně zvládne samo.

Nenechávejte dítě vysedávat u počítače a televize, čtěte mu pohádky, povídejte si s ním, chod'te na výlety, procházky, malujte, modelujte, stříhejte nůžkami, apod.

Připravte mu doma jeho vlastní koutek, psací stůl. Učte ho, že psát a malovat se má u stolu, pěkně ve správné poloze.

Učte dítě správně držet tužku třemi prsty - tužku drží palec a ukazováček, na prostředníčku tužka leží. Pokud má dítě s držením tužky potíže, poříd'te mu vhodný kreslicí náčiní a případně i vhodný nástavec na tužku.

Uvolňujte ruku - rameno, zápěstí. Osvědčuje se malování vodovými barvami na velký formát papíru.

Posilujte paměť dítěte, hrajte hry, u kterých cvičí paměť.

Nechte dítě plnit pravidelně drobné úkoly.

Rozšiřujte slovní zásobu. Učte dítě vyjadřovat se v celých větách. Hlídejte správnou výslovnost hlásek. Včas navštivte logopeda, pokud má dítě potíže s výslovností hlásek a pečlivě trénujte.

Nezapomeňte, že vaše dítě je schopno soustředit se na úkol asi 10 - 15 minut.

A při tom všem si užívejte zábavu a buď'te pozitivní!